

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18392

Θέμα 308^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 655-671**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

ΚΡ.	<i>Ἐπεὶ γὰρ αὐτὴν εἶλον ἐμφανῶς ἐγὼ πόλεως ἀπιστήσασαν ἐκ πάσης μόνην, ψευδῆ γ' ἐμαυτὸν οὐ καταστήσω πόλει, ἀλλὰ κτενῶ. Πρὸς ταῦτ' ἐφυμνείτω Δία ξύναιμον· εἰ γὰρ δὴ τά γ' ἐγγενῆ φύσει ἄκοσμα θρέψω, κάρτα τοὺς ἔξω γένους.</i>	655
	<i>Ἐν τοῖς γὰρ οἰκείοισιν ὅστις ἔστ' ἀνήρ χρηστός, φανεῖται κὰν πόλει δίκαιος ὢν. Ὅστις δ' ὑπερβὰς ἢ νόμους βιάζεται ἢ τοῦπιτάσσειν τοῖς κρατοῦσιν νοεῖ, οὐκ ἔστ' ἐπαίνου τοῦτον ἐξ ἐμοῦ τυχεῖν.</i>	660
	<i>Ἄλλ' ὄν πόλις στήσεις, τοῦδε χρή κλύειν καὶ σμικρὰ καὶ δίκαια καὶ τάναντία. Καὶ τοῦτον ἂν τὸν ἄνδρα θαρσοίην ἐγὼ καλῶς μὲν ἄρχειν, εὖ δ' ἂν ἄρχεσθαι θέλειν, δορός τ' ἂν ἐν χειμῶνι προστεταγμένον μένειν δίκαιον κἀγαθὸν παραστάτην.</i>	665 670

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐπεὶ γὰρ αὐτὴν εἶλον ... κὰν πόλει δίκαιος ὢν.****(Μονάδες 30)**

Γιατί αυτήν την έπιασα επ' αυτοφώρω μόνη από όλους τους πολίτες να παραβαίνει τη διαταγή μου, και δεν θα βγω ψεύτης μπροστά σε όλους τους πολίτες, αλλά θα την θανατώσω. Γι' αυτά ας επικαλείται το Δία, τον προστάτη της συγγένειας' γιατί αν βέβαια αναθρέψω (ανέχομαι) τους φυσικούς (μου) συγγενείς ώστε να είναι απείθαρχοι, πολύ πιο απείθαρχους θα ανέχομαι τους ξένους. Γιατί όποιος στους

δικούς του είναι άνθρωπος καλός, θα αποδειχτεί πως είναι δίκαιος και στους πολίτες.

2. Να αναφερθείτε αναλυτικά στο επικό μέρος της τραγωδίας.

(Μονάδες 10)

Το **επικό μέρος** της τραγωδίας αποτελείται από τον **πρόλογο**, τα **επεισόδια** και την **έξοδο**.

Ο **πρόλογος** έχει τη μορφή μονολόγου ή διαλόγου, ενώ στα παλαιότερα έργα, ιδίως του Αισχύλου, δεν υπάρχει πρόλογος, αλλά η τραγωδία αρχίζει από την πάροδο. Με τον πρόλογο, που σημαίνει τον πρώτο λόγο του ηθοποιού, οι θεατές εισάγονται στην υπόθεση της τραγωδίας.

Τα **επεισόδια** είναι αντίστοιχα με τις σημερινές πράξεις και παρεμβάλλονται μεταξύ των χορικών. Ο ρόλος των επεισοδίων είναι πολύ σημαντικός, γιατί αυτά αναπτύσσουν και προωθούν τη σκηνική δράση μέσα από τις συγκρούσεις των προσώπων.

Η **έξοδος** είναι το τελευταίο μέρος της τραγωδίας· αρχίζει ύστερα από το τελευταίο στάσιμο και κλείνει με το εξόδιο άσμα του χορού.

Στο επικό μέρος της τραγωδίας οι υποκριτές διαλέγονται είτε με συνεχείς λόγους είτε με **στιχομυθίες**, δηλαδή στίχο με στίχο. Και όταν η ένταση του διαλόγου κορυφωθεί, τότε και ο στίχος κόβεται σε δύο ή σε τρία μέρη, τις **αντιλαβές**. Μάλιστα στον διάλογο συμμετέχει πολλές φορές και ο κορυφαίος του χορού. Εξάλλου στο μέρος αυτό της τραγωδίας το συνηθέστερο μέτρο είναι το iamβικό τρίμετρο ή σπανιότερα το τροχαϊκό τετράμετρο και γλώσσα του η παλαιότερη μορφή της αττικής διαλέκτου, με στοιχεία από την ιωνική και τη γλώσσα του έπους.

3. α) Να συνδέσετε τις λέξεις της Α' στήλης με τη λέξη της Β' στήλης με την οποία έχουν ετυμολογική συγγένεια (δύο λέξεις της Α' στήλης περισσεύουν).

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ανάβαση	
2. υπερβολή	α) φανείται
3. διαφάνεια	
4. έμφαση	
5. προφήτης	β) υπερβάς
6. αποβάθρα	
7. κατάφαση	

(Μονάδες 5)

α) 3, 4, 7

β) 1, 6

Περισσεύουν οι λέξεις υπερβολή και προφήτης.

β) νόμος: Να γράψετε στη νέα ελληνική γλώσσα πέντε ομόρριζα ουσιαστικά ή επίθετα (απλά ή σύνθετα).

(Μονάδες 5)

Νομοθεσία, νομοταγής, παρανομία, διανομή, νέμεση.

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλολόγος